

C2110 Operační systém UNIX a základy programování

7. lekce / modul 2

PS/2020 Distanční forma výuky: Rev2

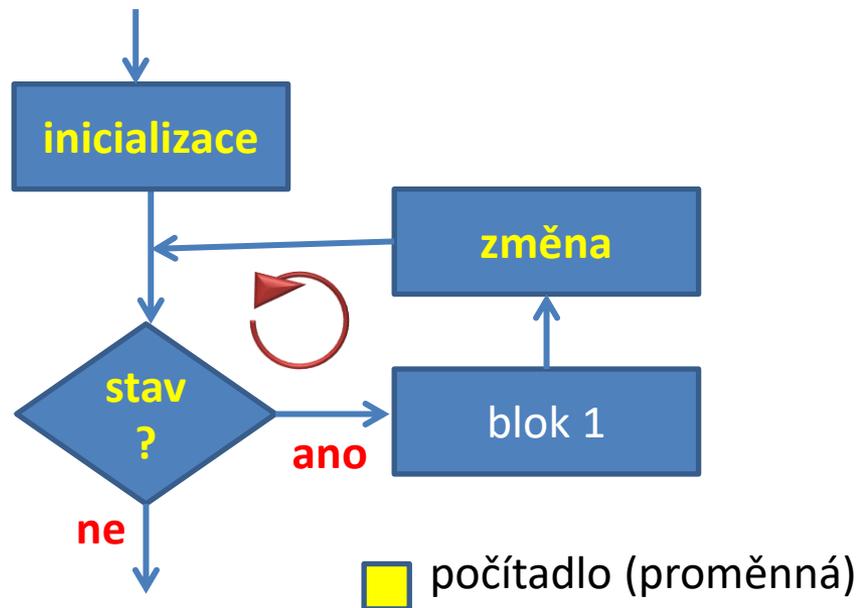
Petr Kulhánek

kulhanek@chemi.muni.cz

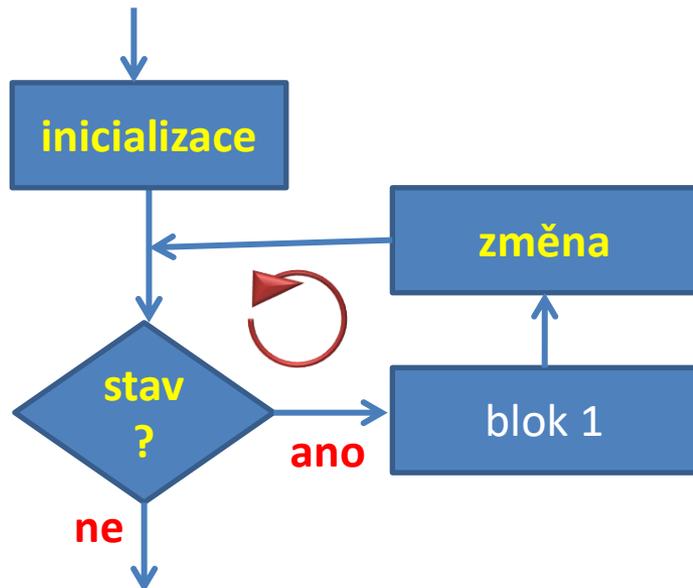
Národní centrum pro výzkum biomolekul, Přírodovědecká fakulta
Masarykova univerzita, Kamenice 5, CZ-62500 Brno

Cykly

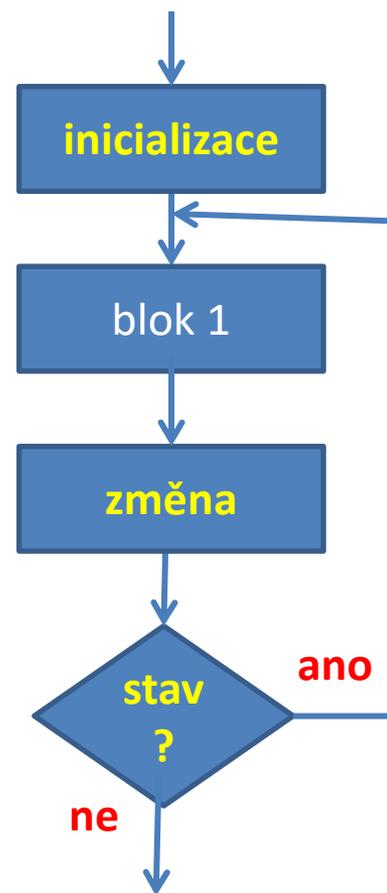
Cyklické vykonávání bloku

Cyklus pomocí while/until ...

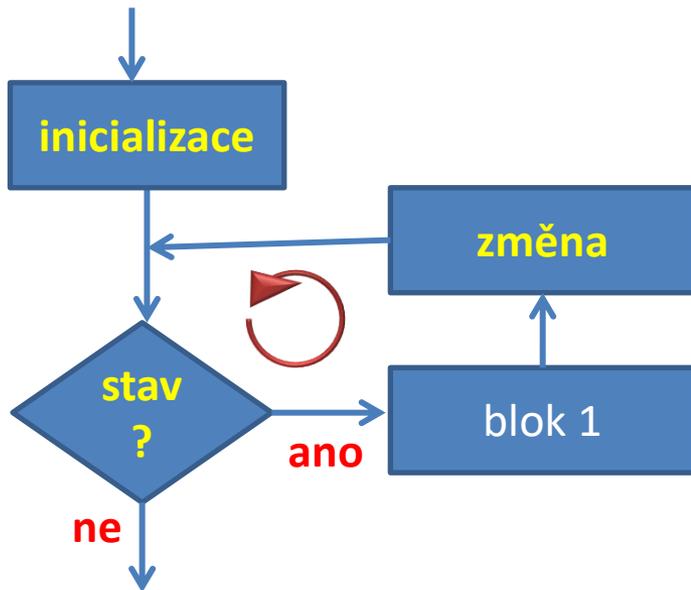

vyhodnocení podmínky
na začátku cyklu

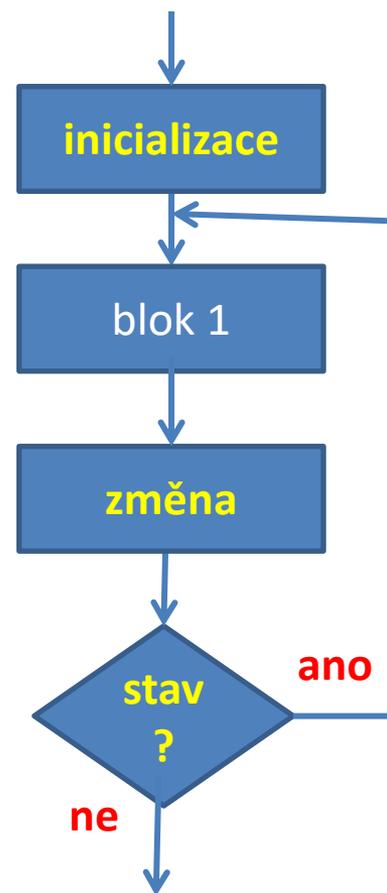

vyhodnocení podmínky
na konci cyklu

Cyklus pomocí while/until ...

vyhodnocení podmínky
na začátku cyklu

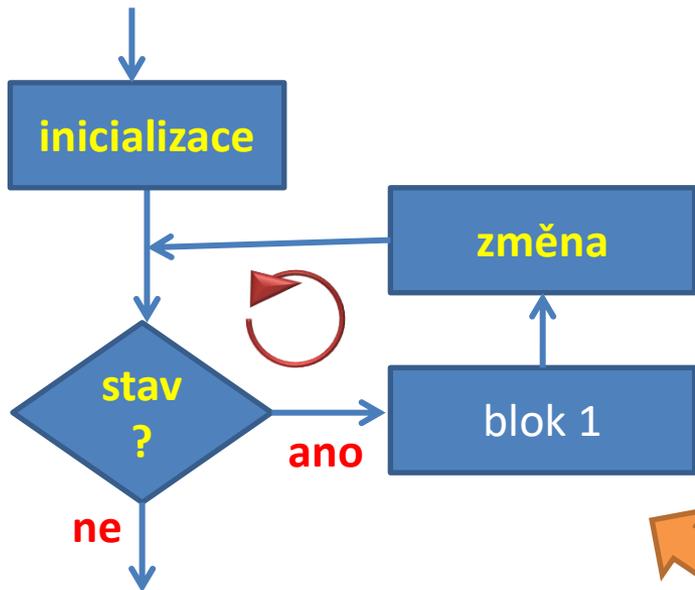

vyhodnocení podmínky
na konci cyklu

**komplikovaná
implementace v bash**

Tento algoritmus nemá přímou podporu v řídicích strukturách jazyka bash, jeho přepis je možný, ale za cenu horší čitelnosti výsledného kódu.

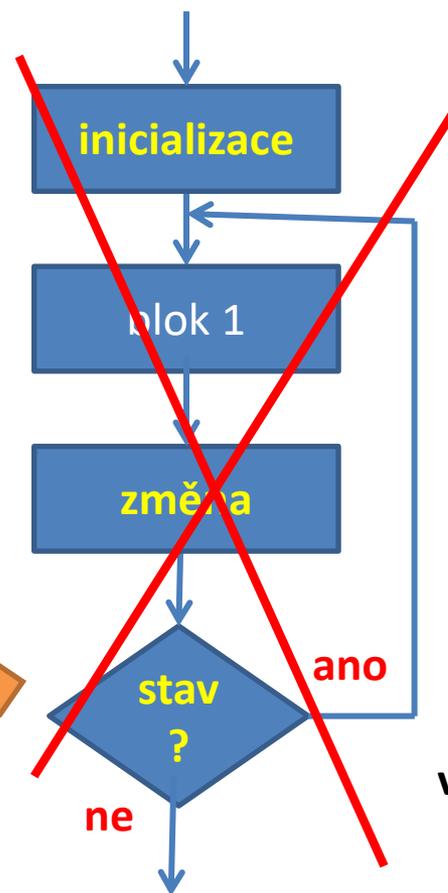
Cyklus pomocí while/until ...

snadná transformace

vyhodnocení podmínky
na začátku cyklu

snadná implementace v bash

vyhodnocení podmínky
na konci cyklu

Tento algoritmus nemá přímou podporu v řídicích strukturách jazyka bash, jeho přepis je možný, ale za cenu horší čitelnosti výsledného kódu.

Cyklus pomocí while/until

Cyklus (smyčka) je řídicí struktura, která opakovaně provádí posloupnost příkazů. Opakování i ukončení cyklu je řízeno podmínkou.

```
while prikaz1
do
    prikaz2
    ...
done
```

cyklus probíhá **zatímco** prikaz1 **vrací** v návratové hodnotě 0 (bez chyby)

Kompaktní zápis:

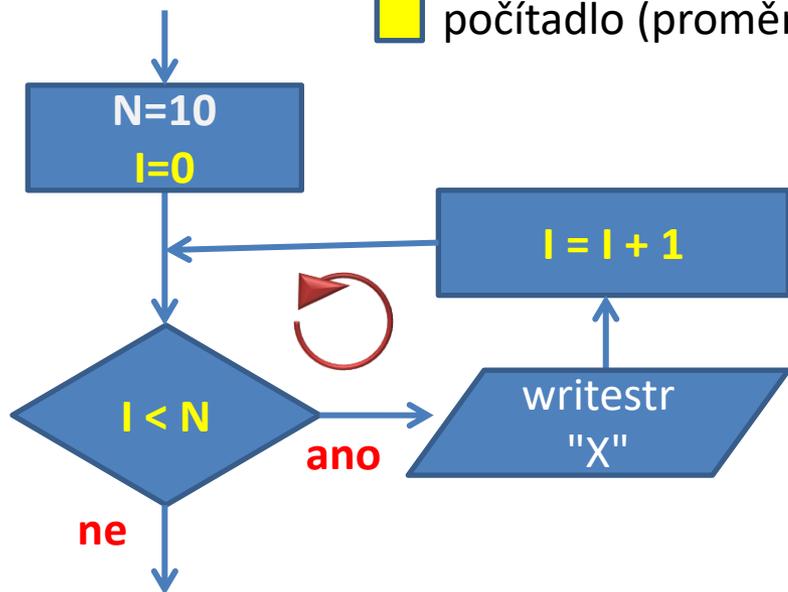
```
while prikaz1; do
    prikaz2
    ...
done
```

cyklus probíhá **dokud** prikaz1 **nevrátí** v návratové hodnotě 0

```
until prikaz1; do
    prikaz2
    ...
done
```

Praktický příklad - cyklus

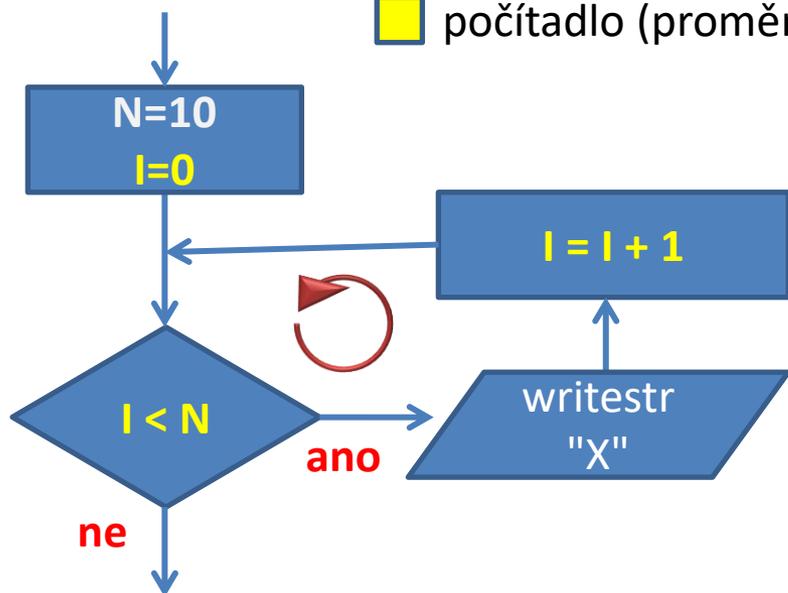
■ počítadlo (proměnná)


```
N=10
I=0
while [[ I -lt N ]]; do
    echo "X"
    ((I = I + 1))
done
```

Praktický příklad - cyklus

■ počítadlo (proměnná)

nutno použít \$

```
N=10
I=0
while test "$I" -lt "$N"; do
  echo "X"
  ((I = I + 1))
done
```

```
N=10
I=0
while [[ I -lt N ]]; do
  echo "X"
  ((I = I + 1))
done
```

```
N=10
I=0
while [[ "$I" -lt "$N" ]]; do
  echo "X"
  ((I = I + 1))
done
```

volitelné \$, pokud je použit blok [[]] nebo (())

Cvičení I

1. Napište skript v jazyce bash, který do terminálu vypíše N znaků "X ". Počet znaků uživatel zadá jako první argument skriptu. Skript vypíše chybové hlášení v případě, že zadaný počet znaků nebude větší než dva.

Složitější konstrukce - vnořování

Jazyk bash **nemá návěstí a příkaz goto**, či jeho obdobu. Komplexnějších konstrukcí lze tedy dosáhnout jen zanořováním cyklů a podmínek vzájemně do sebe. Úroveň zanoření není omezena.

Při návrhu algoritmu/skriptu se však snažíme o zamezení zbytečného vnořování (převážně z důvodu snadnější orientace ve skriptu).

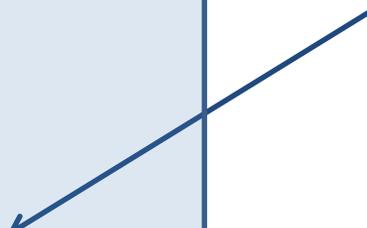

Vhodnější uspořádání např. pro testování vstupních dat od uživatelů.

Vnořování cyklů - příklad

```
N=10
I=0
while [[ I -lt N ]]; do
    J=0
    while [[ J -lt I ]]; do
        echo -n "X"
        ((J = J + 1))
    done
    echo ""
    ((I = I + 1))
done
```

počítadlo vnějšího cyklu může ovlivňovat chování vnitřního cyklu

U zanořených konstrukcí dbáme na **odsazování textových bloků**, které zvyšuje **přehlednost a čitelnost kódu**. V textových editorech je integrována podpora, která odsazování usnadňuje, např. v editoru **gedit**, lze odsazení označeného textového bloku dosáhnout klávesou TAB či Shift+TAB.

Cvičení II

1. Napište skripty v jazyce bash pro následující úlohy. Rozměr vykreslovaného obrazce nechť uživatel zadá interaktivně po spuštění skriptu. Při práci se opírejte o vytvořený algoritmus z domácí úlohy.

Úkol 1

Do terminálu vytiskněte čtverec se znaků **X**. Délku strany čtverce zadá uživatel.

```
X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X
```

To, že se nejedná vzhledově o čtverec, ignorujte. Počet znaků **X** na řádku a počet řádků však musí být stejný.

Úkol 2

Do terminálu vytiskněte pravoúhlý trojúhelník se znaků **X**, tak aby jedna odvěsna byla umístěna nahoře a druhá na levé straně. Délku odvěsny zadá uživatel.

```
X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X
X X X X X X X X
X X X X X X X
X X X X X X
X X X X X
X X X X
X X X
X X X
X X
X
```

Úkol 3

Do terminálu vytiskněte pravoúhlý trojúhelník se znaků **X**, tak aby jedna odvěsna byla umístěna dole a druhá na levé straně. Délku odvěsny zadá uživatel.

```
X
X X
X X X
X X X X
X X X X X
X X X X X X
X X X X X X X
X X X X X X X X
X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X
```